

1) ÇIRAKLIK EĞİTİMİNDE AMAÇ NEDİR?

Çırak yaşında olup, okul sistemi dışında bulunan gençlere temel meslek eğitimi vermek ve bunları işe yerleştirmek, Çıraklık sistemine girecek gençlerin uygun meslek seçimine rehberlik yapmak, 14-18 yaş grubunda olup geleceğini bir işyerinde çalışarak kurmaya çalışan gençlere çıraklık sistemi yoluyla meslek eğitimi vermek, kurmaya çalışan gençlere çıraklık sistemi yoluyla meslek eğitimi vermek, İş hayatı içinde bulunup 14-18 yaş grubunda olan gençleri eğitim süresince sosyal güvenlik şemsiyesi altına almak, Ülke genelinde, çeşitli mesleklerde kalfalık ve ustalık standartlarını belirlemek, İşyerlerinde öğrenilemeyen iş ve işlemleri ders araç ve gereçleriyle zenginleştirilmiş laboratuvar – atölyelerde öğretmek, Kalfa ve ustaların meslek kurslarıyla, mesleklerinde gelişmelerini sağlamak, Ustaların, işyerlerinde çırak öğrencilere sanatlarını daha iyi öğretmelerini sağlamak amacıyla "Usta Öğreticilik" kurslarıyla gelişmelerini sağlamak, İş hayatında çalışma disiplini sağlamak, Eğitim kurumlarıyla iş hayatı arasında işbirliğini geliştirmek, iş hayatının belli bir düzene bağlanmasına katkı sağlamak, Yapılan işlerin teknolojisinin, kalitesinin ve veriminin yükselmesini sağlamak.

2) ÇIRAKLIK EĞİTİMİNİN YARARLARI NELERDİR?

- Türkiye nüfusu en genç olan ülkelerden birisidir. Yaklaşık nüfusun üçte biri 18 yaşın altındadır. Her yıl 1 Milyon civarında çocuğumuz eğitim ordusuna katılmaktadır. Eğitime başlayan her 100 öğrencide 10-12 gencimiz üniversiteyi bitirmektedir. Geride kalan %90 civarındaki gencimizin büyük bir kısmı mesleki beceriden yoksun olarak hayata atılmaktadır.
- Örgün Mesleki Eğitim sistemi hem sabit tesis açısından hem de işletme giderleri açısından dünyanın en pahalı eğitim biçimidir.
- Örgün Mesleki Eğitim sonucunda her zaman mezunların tam istihdamı sağlanamamaktadır.
- Çıraklık Eğitimi %100 istihdamın içerisinde, kişinin, yörenin ve günün şartlarına yönelik olarak yürütülen bir meslek öğrenme biçimidir.
- Eğitim sonrası tam istihdamı sağlanması
- Örgün eğitime oranla 1/5 civarında daha ekonomik ve verimli olması
- Eğitim boyunca öğrencinin üretim faaliyetleri içerisinde üretime katkıda bulunması nedeniyle, doğrudan iş hayatının içerisinde günün şartlarına ve çağın teknolojisine uyum sağlayabilmesi sebebiyle sadece ülkemizde değil, gelişmiş ülkelerde de tercih edilen bir meslek eğitimi biçimidir.
- İş hayatında çalışma disiplininin sağlanması,
- Çırak öğrencilerin sosyal güvenlik kapsamına alınması,
- Ülke çapında mesleki standartların sağlanması,
- İşyeri açmanın belli bir düzene bağlanması, Meslek analizine dayalı olarak günümüzde geçerli mesleklerin belirlenmesi,
- Yapılan işlerin kalite ve veriminin yükselmesi,
- Eğitimde imkan ve fırsat eşitliğinin yaygınlaştırılması, gibi birçok yararları vardır.

3) SİSTEMİN ÇIRAĞA SAĞLADIĞI FAYDALAR

- Aday çırak ve çırak öğrenciler sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmakta iş kazası, meslek hastalığı ve hastalık sigorta primleri devlet tarafından karşılanmaktadır.
- Askerlik işlemleri eğitim sonuna kadar tecil edilmektedir.
- İşyerlerinden asgari ücretin %30'undan aşağı olmamak kaydı ile ücret almaları ve ailelerine yük olmamaları sağlanmaktadır.
- Diğer örgün eğitim kurumlarındaki öğrencilerin faydalandığı bütün haklardan faydalanmaları sağlanmaktadır.
- Mesleki yeterlilikleri belgeye bağlanmıştır.
- Çıraklık eğitimlerini tamamlayanlar kalfalık, kalfalık eğitimlerini tamamlayanlar da ustalık belgesi almaktadır.
- Kalfalık ve ustalık belgesine sahip olan ilköğretim mezunları fark dersleri vermek sureti ile ilköğretim, ilköğretim mezunları meslek liselerinin fark sınavlarını vermeleri halinde meslek lisesi diploması olarak yüksek öğrenime devam etmeleri mümkündür

4) İŞVERENE SAĞLADIĞI FAYDALAR

- İşyerinde çalışan ve eğitime alınan çırakların sigorta primlerinin devlet tarafından ödenmesi işverenlerin maddi yükünü azaltmıştır.
- Çırak öğrencilere ödenen ücretler her türlü vergiden muaf tutulmuş ve işverence gider olarak gösterilmesi sağlanmıştır.
- Teorik meslek eğitimi gören çıraklar işyerine daha faydalı olmakta, yapılan üretimin kalitesinin yükseltilmesine ve iş veriminin artmasına katkı sağlamaktadır.
- Eğitime bir sözleşme ile başlamak suretiyle, aday çırak ve çırakların gelişigüzel işyeri değiştirmeleri önlenmiş, iş hayatına çalışma disiplini getirilmiştir.

- İşyeri açmanın belli kurallara bağlanması sağlanmış ve gelişigüzel işyeri açması önlenmiştir.
- Okul ve işyerinde eğitiminin ortaklaşa yürütülmesi sağlanmıştır. Böylece işyeri yetkilileri ve eğitimden sorumlu bulunan Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü yetkilileri arasında, işbirliği imkânları geliştirilmiş ve iş hayatının istek ve ihtiyaçlarına daha uygun elemanların yetiştirilmesi sağlanmıştır.
- İşyerlerinde gelişen teknolojiye uyum sağlayabilecek elemanların yetiştirilmesi hızlandırılır.
- Sınıfa giren çırığın sosyal yapısında meydana gelen gelişme işyerindeki çırak-kalfa-usta ilişkilerini olumlu yönde etkileyecek, özellikle müşteri ile temasta olan çırığın tutum ve davranışlarındaki değişiklik işyerlerinde belirgin bir düzelme sağlayacaktır.
- Kanunlara uygun çırak çalıştırmayan işyerlerinin karşılaştıkları ağır para cezaları gibi müeyyidelerden uzaklaşmış olacaklardır

5) DEVLETE SAĞLADIĞI FAYDALAR

- Çıraklık eğitimi sistemi ile; hızlı bir sanayileşme süreci içerisinde bulunan ülkemizde, ihtiyaç duyulan vasıflı ara insan gücünün süratli, ekonomik ve etkin bir şekilde karşılanmasına önemli katkı sağlamaktadır.
- Çıraklık eğitime devam edenle, belirli bir işyerinde zaten çalışmakta olduklarından herhangi bir istihdam problemleri bulunmamaktadırlar.
- Çeşitli sebeplerle eğitimini yarıda bırakarak iş hayatına atılmış bulunan gençlerimizin eğitim ihtiyacı karşılanmak suretiyle, eğitimde fırsat eşitliğinin yaygınlaştırılmasına önemli ölçüde katkı sağlanmaktadır.

6) TOPLUMA SAĞLADIĞI FAYDALAR

- Değişik nedenlerle örgün eğitimin dışında kalan gençlere toplumun bakış açısı; işsiz güçsüz aylak işe yaramaz kişilerdir. Bu gençlerimiz belirli bir süre sonunda toplumun bu baskısı ve çaresizliğin verdiği duygularla suç işlemeye her zaman yatkın bir durumda olurlar. Çıraklık eğitimi sayesinde bir meslek sahibi olmaları onlara kişilik, özgüven ve bir işe yaramanın mutluluğunu kazandırır.
- Meslek sahibi olan kişiler yaşamlarını daha kolay sürdürürler ve topluma kolay uyum sağladıkları gibi toplumda aranan insan olurlar.
- Çıraklık sistemi kişileri toplumdan kopuk, tüketici, topluma zarar veren kişiler olmaktan çıkartıp üretken ve topluma faydalı kişiler olmasını sağlar.
- 14 yaşındaki bir genç çıraklık eğitime devam etmesi halinde 18 yaşında kalfa, 21-22 yaşında usta olacaktır. Ustalık belgesine sahip olan bir kişi bağımsız bir iş yeri açabileceğinden yanında başkalarını da çalıştıracığından hem ülke kalkınmasına, hem işsizliğin azalmasına buda sosyal riskin azalmasına katkı sağlayacaktır.
- Üretimin ana girdisi insandır. Yetişmiş bilgili ve becerikli insan üçü birim zamanda üretilen mal ve hizmetin kalitesini artırarak daha kısa zamanda üretilmesini sağlayacağından ulusal ve uluslar arası rekabette güç sağlayarak Pazar payını artıracığından ülkenin zenginleşmesine imkan sağlar.
- Kalifiye insan gücü üretimdeki iskartayı ortadan kaldıracığından milli servetin heder olmasını önler.

7) ÇIRAK OLMAK NE DEMEKTİR?

Çıraklık”, çıraklık sözleşmesi esaslarına göre bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iş içerisinde geliştirmek için başlayan bir eğitim süresidir. Çıraklık sözleşmesinin imzalanması ile başlar, kalfalık belgesi alınınca sona erer.

8) KİMLER ÇIRAK OLABİLİR?

Aşağıdaki şartları taşıyan her kişi çırak olabilir.

- 14 yaşını doldurmuş olmak, 19 yaşından gün almamış olmak.
- En az ilköğretim okulu mezunu olmak

•Bünyesi ve sağlık durumu gireceği mesleğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmak.

Ancak, on dokuz yaşından gün almış olanlardan daha önce çıraklık eğitiminden geçmemiş olanlar, yaşlarına ve eğitim seviyelerine uygun olarak düzenlenecek meslekî eğitim programlarına göre çıraklık eğitime alınabilir.

Ağır, tehlikeli veya özellik arz eden mesleklere alınacak çırakların öğrenim ve yaş durumu ilgili kuruluşların görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Bu süreç çırak, velisi ve işveren tarafından imzalanan çıraklık sözleşmenin Mesleki Eğitim Merkezine teslim edilmesi ile başlar.

9) ADAY ÇIRAK ve ÇIRAK KİME DENİR ?

3308 sayılı kanunun 3. maddesinin b şıkına göre aday çırak: “Çıraklığa başlama yaşını doldurmamış ve çıraklık döneminden önce kendisini işyeri ortamı tanıtilen, sanat ve mesleğinin ön bilgileri verilen kişi “ olarak tanımlanır. Aday Çırak 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 9. Maddesi İlköğretimi bitirmiş olanlar, bir mesleğe hazırlık amacı ile çıraklık dönemine kadar işyerlerinde aday çırak olarak eğitilebilirler.

Yine aynı kanunun c şikkına göre çırak: "Çıraklık sözleşmesi esaslarına göre, bir meslek alanında, mesleğin gerektirdiği,

Bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iş içerisinde geliştiren kişi" olarak tanımlanır.

10) ÇIRAKLIĞA BAŞLAMAK İÇİN İLK ÖĞRETİMİ BİTİRMEK ZORUNLULUĞU VARMI ?

3308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu'nun 10. maddesi b bendi En az İlköğretim okulu mezunu olmak. Demektedir. Bu sebeple ilköğretim mezunu olmayanlar çırak öğrenci olamazlar.

11) ÇIRAKLIĞA BAŞLAMA YAŞI KAÇTIR ?

3308 sayılı kanunun a bendine göre 14 yaşını doldurmuş ve 19 yaşından gün almamış gençler diğer şartların da uygun olması halinde çıraklık sözleşmesi yapabilirler.

12) 14 YAŞINI DOLDURMAK NE DEMEKTİR?

Mesleki Eğitim Merkezlerinde çırak öğrenci kayıtları 01 Temmuzda başlar. Buna göre örnek verecek olursak: 30 Haziran 1991 yılında doğan bir kişi 01 Temmuz 2005 tarihine göre yaşı hesaplandığında 14 yıl 0 ay 1 gün çıkar yıl hanesinde 14 görüldüğüne göre 14 yaşını tamamlamış ve 15 yaşından 1 gün almıştır.

13) 19 YAŞINDAN GÜN ALMAMIŞ NE DEMEKTİR

Yine 01 temmuz olan kayıt tarihine göre örnek verecek olursak; 02 Temmuz 1987 yılında doğan bir kişinin 01 Temmuz 2005 tarihine göre yaşını hesapladığımız zaman 17 yıl 11 ay 29 gün çıkar yıl hanesinde 18 görülmüdüğü için bu kişinin 19 yaşından gün almamış demektir. 1 temmuzda 2 günle kurtardığı için çırak öğrenci olarak kaydını yaptırabilir.

14) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNE KİMLER KAYIT YAPTIRABİLİR?

Bir mesleği öğrenmek isteyen en az ilk öğretim okulunu bitirmiş olanlar ile lise, endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi mezunları veya değişik sebeplerden ara sınıflarından ayrılanlarda mesleki eğitim merkezlerine kayıtlarını yaptırabilirler..

15) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNE KAYITLI ÖĞRENCİLER DİĞER ÖĞRENCİLERİN YARARLANDIKLARI HAKLARDAN YARARLANABİLİYORLARMI?

yasaların diğer öğrencilere tanımış olduğu tüm haklardan çırak öğrencilerde yararlanmaktadır. Ayrıca okudukları süre içerisinde SGK primleri devlet tarafından ödenmektedir.

16) İLKÖĞRETİM OKULU MEZUNUYUM MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİNE KAYDIMI YAPTIRMAK İSTİYORUM FAKAT LİSEYİ DE OKUMAK İSTİYORUM NE YAPABİLİRİM?

Mesleki eğitim merkezinde eğitime devam ederken aynı zamanda açık öğretim lisesine kaydını yaptırarak liseyi de bitirebilirsin.

17) İLKÖĞRETİM MEZUNUYUM KALFALIK VE USTALIK BELGESİNE SAHİBİM BİR ÜST OKULU BİTİRMEDE BANA NE GİBİ AVANTAJ SAĞLAR?

Kalfalık ve ustalık belgesine sahip olan ilk,orta, ilköğretim mezunları bir üst okulu bitirmek istemeleri halinde sahip oldukları belge ile açık öğretim kurumlarına müracaat etmeleri halinde bazı derslerden muaf tutulmaktadır geniş bilgiyi açık öğretim veya mesleki eğitim merkezlerinden öğrenebilirsiniz.

18) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNDEN BELGE ALARAK MEZUN OLANLARIN ÜNİVERSİTEYE GİTME ŞANSLARI VAR MI?

Okumak isteyen her öğrenci gibi onların üniversiteye gitme şansları var.

İlkokul mezunları; İlköğretim, İlköğretim Mezunları; Meslek Lisesi mezunu olabilirler. Bunun için sahip oldukları kalfalık veya ustalık belgelerinin aslı ile Açık öğretim kurumlarına müracaat ederek yasanın kendilerine tanıdıkları haklardan yararlanabilirler.

19) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLER SOSYAL ETKİNLİKLERE KATILABİLİYORLAR MI?

Normal liselerde bulunan sosyal faaliyetler bu okullarda da yapılmakta olduğundan meraklı ve istekli öğrencilerin katılmayı düşündüğü sosyal etkinliklere katılma şansları vardır.

20) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNE KAYIT OLMAK İSTİYORUM FAKAT İŞ YERİ BULAMADIM AYRICA HANGİ MESLEĞİ SEÇECEĞİM KONUSUNDA DA TEREDDÜTLERİM VAR NE YAPMALIYIM?

size en yakın bir merkeze uğramanız halinde mesleklerle ilgili yeterince bilgilendirilirsiniz ve iş bulmanız konusunda da yardımcı olunur.

Daha fazla bilgi almak için mutlaka en yakın Mesleki Eğitim Merkezine uğrayın

21) HER İŞYERİ ÇIRAK ÇALIŞTIRABİLİR Mİ ?

3308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu'nun ilgili maddelerine göre her işletmenin çırak çalıştırması mümkün değildir. Herhangi bir işyerinin 3308 sayılı kanuna uygun olarak çırak çalıştırabilmesi için aşağıdaki özellikleri taşıması gerekmektedir.

- Çırağın çalışacağı meslek dalı kanun kapsamında bulunmalıdır.
- İşyerinde usta öğretici belgesi bulunan eleman olmalıdır.
- Usta Öğreticilik belgesi bulunmayanlar yanlarında çırak çalıştıramazlar.
- Ustalık belgesi bulunmayanların veya ustalık belgesi alma hakkına sahip olmayanların “ Usta Öğreticilik Kursları”na katılmaları mümkün olmadığından bu gibilerin aldıkları usta öğretici belgeleri çıraklık eğitimde işlem görmemektedir.
- Bakanlıkça hazırlanan model sözleşme çırak, çırağın velisi ve işyeri yetkilileri tarafından imzalanmalı, işyerinin bağlı bulunduğu mesleki kuruluşa onaylatıldıktan sonra Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nce onaylanmalıdır.
- Mesleğin özelliğine göre; işyerinde, çırağın sanatını öğrenebileceği miktarda makine ve takım bulunmalıdır.

22) İŞYERİMDE ÇIRAK ÇALIŞTIRMAYI DÜŞÜNÜYORUM NE YAPMALIYIM ?

İşyerinizde çırak yetiştirmeyi düşünüyorsanız öncelikle yapacağınız, iş durumunuzun çırak çalıştırmaya elverişli olup olmadığını değerlendirmektir. Bağlı bulunduğunuz mesleki kuruluşlar, bu konuda size yardımcı olabilirler.

Bunun için kendinize şu soruları sorunuz;

- a) Çırağın yetişeceği meslek dalı kanun kapsamında mıdır?
- b) İşyerimde usta öğretici belgesi bulunan eleman var mıdır?
- c) İşim gelişmeye ve çırak istihdam etmeye uygun mudur ?
- d) İşe almayı düşündüğüm çırağın yaşı uygun ve en az ilköğretim tahsili yapmış mıdır?
- e) Çırağa mesleği öğretebilecek yeterli alet ve makine var mıdır ?

Bu soruların cevabı evet ise

Gazete ilanları,

işyerlerinde ve çevresinde çalışanların yakınları ile,

Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlükleri ile,

23) ÇIRAĞIMLA SÖZLEŞME YAPMAK İSTİYORUM SÖZLEŞMEYİ NEREDEN TEMİN EDEBİLİRİM ?

Çırağı ile, kanunun öngördüğü sözleşmeyi imzalayarak çıraklarının durumunu yasallaştırmak isteyen işletmeler Bakanlıkça hazırlanan sözleşmeleri, bağlı oldukları mesleki kuruluşları veya Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlükleri'nden temin edebilirler.

24) ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİ NEDİR, NASIL DOLDURULUR ?

İşletme, ilgili oda ve kurum iş birliği içinde, çıraklık eğitim programına devam edecek öğrenci/çırağın ücret ve sosyal haklarını belirleyen, kendisi veya velisi ile sözleşmede yer alan taraflarca imzalanan akde, SÖZLEŞME denir. Sözleşme çerçeve olarak Bakanlık tarafından matbu olarak hazırlanır.

25) ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİNİN İMZALANMASI ÇIRAKLARIN GELİŞİGÜZEL İŞYERİ DEĞİŞTİRMESİNİ ÖNLEYEBİLECEK MİDİR ?

3308 sayılı kanuna göre model sözleşme imzalayarak işyerine giren çırakların hangi hallerde işyerlerinden ayrılacakları imzaladıkları sözleşmede belirtilmiştir.

Gelişigüzel işyeri değiştirmeye istekli aday çırak ve çırağın sözleşmesi feshedileceğinden sosyal sigortalar priminin devlet tarafından ödenmesi durdurulacaktır.

Birinci işyerinden muvafakat almadan ayrılan çırağın ikinci işyeri ile yapacağı sözleşme işleme konmayacaktır.

Meslek değiştirmek isteyen çırağın işyerinden ayrılarak ikinci bir işyerine girmesi halinde geçmiş çıraklık süresi değerlendirilmeyeceğinden kalfa olması gecikecektir.

Kalfalık ve Ustalık belgesi bulunmayanlar ise kalfalık ve ustalık unvanı ile çalışamayacakları gibi bağımsız işyeri de açamayacaklardır. Bu nedenle hedeflenen kalfalık ve ustalık statüsüne varmak isteyen çırağın gelişigüzel işyeri değiştirmesi, çok şeylerden vazgeçmesine bağlıdır.

26) ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİNİ DOLDURDUM ŞİMDİ NE YAPMALIYIM ?

Doldurduğunuz çıraklık sözleşmesini bağlı bulunduğunuz oda veya derneğe göndererek 4 nüsha olan sözleşmeyi onaylatınız ve çırağınıza sicil numarası alınız.

Sicil numaranız dernekte sözleşmelere yazılacaktır.

Dernek veya odadan sicil numarası aldığınız sözleşmeleri size en yakın olan veya çırağınızı göndermeyi düşündüğünüz Mesleki Eğitimi Merkezi'ne çırağınız ve işyerinin bir yetkilisi ve velisi ile gönderiniz.

Mesleki Eğitimi Merkezi Müdürlüğü sözleşmeleri onaylayarak gereken belgeleri kendisi alacak, sözleşmelerden birini çırağa diğerini işyerine diğerini de ilgili oda veya derneğe gönderecektir.

Mesleki Eğitimi Merkezi Müdürlüğü tarafından onaylanmış sözleşme elinize geçince, çırağınız tüm yasal işlemlerini tamamlamış ve sigorta primlerinin Bakanlıkça ödenmesine başlanmış olacaktır.

27) SÖZLEŞMESİ KABUL EDİLEN ÇIRAK HANGİ GÜNLER EĞİTİME KATILACAKTIR ?

3308 sayılı kanuna göre çıraklık sözleşmesi yaparak çalışan çıraklar haftanın bir günü 8-10 saat teorik eğitim görmek üzere okula geleceklerdir. Çıraklık Eğitimi Merkezi'nde Pazar hariç haftanın her günü eğitim yapıldığından çırağın okula devam edeceği gün işyeri sahibine ve çırağa bildirilecektir.

28) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE ÇIRAK ÖĞRENCİ KAYITLARI HANGİ TARİHLERDE YAPILIR ?

Mesleki Eğitim Merkezi sözleşme yapan çırakların kayıtlarını Bakanlığın belirttiği çalışma takvimine göre yapar.

Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ocak aylarında olmak üzere yılda iki dönem yapılır. (Genellikle 1 Temmuz – 15 Eylül, 1 Ocak- 30 Ocak tarihleri arasındır.)

Çırakla sözleşme yapmadan önce Mesleki Eğitim Merkezi'nde kayıtların açık olup olmadığını öğrenmekte fayda vardır.

29) İŞYERİMDE SÖZLEŞMELİ ÜÇ ÇIRAĞIM VAR BUNLARIN HEPSİ OKULA AYNI GÜN MÜ GELECEKLER ?

Bir meslek dalında birden fazla sınıf olması halinde aynı işyerinden gelen çıraklar haftanın değişik günleri eğitime alınmaktadır.

30) SÖZLEŞME YAPARAK MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİNE KAYIT YAPTIRDIĞIM ÇIRAĞIMI S.S.K'YA BİLDİRECEK MİYİM ?

Bu tür bir bildiriye gerek yoktur. Çırağın, Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'ne kaydı yapıldıktan sonra Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürlüğü'ne bildirimde bulunulmayacaktır. Bu tür bir yanlış, işyerine ekonomik külfetler yüklediği gibi, aynı kişi için iki sigorta kartı tanzim edilmesine ve karmaşıklığa neden olmakta, düzeltilmesi zaman almaktadır.

31) ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİ YAPMADAN ÇIRAK ÇALIŞTIRILIR MİYİM ?

Ülkemizde sanayi işletmelerinde 18 yaşından küçük olanlar 4 şekilde çalışabilirler:

- 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim kanunun göre
- 1475 sayılı iş kanununa göre
- Borçlar kanununa göre
- Kaçak olarak

Eğer işletmeniz 507 sayılı kanuna tabi olup, mesleğiniz kanun kapsamına giriyorsa 3308 sayılı kanunun 13. maddesine göre sözleşme yapma mecburiyeti bulunmaktadır.

Bu durumda 507 sayılı kanuna göre çalışan ve meslekleri kanun kapsamına alınmış işletmeler, isteseler de Sosyal Sigortalar Kurumu primlerini kendileri ödemek suretiyle sözleşme yapmaktan kaçınamazlar.

507 sayılı kanuna tabi olmayan işletmeler 18 yaşından küçük olanları sözleşme yapmadıkları takdirde genç işçi olarak istihdam ederek, tüm Sosyal Sigortalar Kurumu primlerini ve vergilerini ödeyebilirler. Ancak bu durumda işyerinde çalışan gencin kalfa veya usta unvanı alması gelecekte bağımsız işyerini kurması çok güçtür.

32) BORÇLAR KANUNUNA GÖRE ÇIRAK ÇALIŞTIRMAK NE DEMEKTİR, YÜKÜMLÜLÜKLERİ NELERDİR ?

İl içinde 3308 sayılı kanun kapsamına alınmayan mesleklerde 1275 sayılı iş kanununun müsaade etmesi halinde, işyerleri borçlar kanununa göre 18 yaşından küçükleri çırak olarak çalıştırabilirler. Bu durumda çırağın sigorta primleri ödenmediği için her türlü sağlık problemleri , özellikle iş kazaları büyük sorunlar çıkarmakta ve çırağa ödenen ücret gider gösterilmemektedir.

507 sayılı kanuna tabi olmayan işletmeler 18 yaşından küçük olanları sözleşme yapmadıkları takdirde genç işçi olarak istihdam ederek, tüm Sosyal Sigortalar Kurumu primlerini ve vergilerini ödeyebilirler. Ancak bu durumda işyerinde çalışan gencin kalfa veya usta unvanı alması gelecekte bağımsız işyerini kurması çok güçtür.

33) KANUN KAPSAMINA GİREN MESLEK DALLARINDA KAÇAK ÇIRAK ÇALIŞTIRMANIN MÜEYYİDELERİ VAR MIDIR ?

3308 sayılı kanun kapsamına giren meslek dallarında işyeri 507 sayılı kanuna tabiyse, sözleşme yapmadan çırak çalıştırılması halinde;

ilgili kanunun 41. maddesine göre asgari ücretin 2/3'ünden başlayan ve fiilin tekrarı halinde cezayı iki kat arttıran, fiilin devam etmesi halinde meslekten geçici men cezalarının verileceğini belirtmektedir.

18 yaşından küçüklerle çıraklık sözleşmesi yapmayan 507 sayılı kanuna tabi işletmelerde, 18 yaşından küçük olanlar çırak sayılamayacaklarından, 1475 sayılı iş kanunu bu gibi durumlarda işletilmektedir.

507 sayılı kanuna tabi olmayan ancak meslek dallarının kanun kapsamına girdiği işletmelerde, çıraklık sözleşmesi yapılmaması halinde tüm Sosyal Sigortalar Kurumu primleri ile vergilerinin işyerince ödenmesi gerekmektedir. Buna uyulmaması halinde Sosyal Sigortalar Kurumu ve vergi borçları gecikme tarzı ile tahsil edilmekte olup 1475 sayılı kanun ile diğer Sosyal Sigortalar Kurumu ve vergi mevzuatına göre işlem yapılmaktadır.

34) SÖZLEŞME YAPARAK EĞİTİME DEVAM EDEN ÇIRAKLARIN S.S.K. PRİMLERİ NE KADAR SÜRE İLE MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜNE ÖDENECEKTİR ?

Çıraklık sözleşmesi yaparak, eğitime devam eden çırakların S.S.K. primleri çırakların eğitimlerini tamamlayıp, girdikleri 2.kalfalık imtihanlarının sonuna kadar, Çıraklık Eğitim Merkezi Müdürlüklerince ödenir.

35) İŞLETMELERDE 3308 SAYILI KANUNA GÖRE ÇALIŞAN ÇIRAKLARIN İŞYERİ SAHİBİ VEYA TEMSİLCİSİNE KARŞI GÖREV VE SORUMLULUKLARI NELERDİR ?

Çıraklık sözleşmesinin 12. maddesine göre:

- Kendisine verilen işleri dikkat ve itina ile severek yapmalı
- Pratik ve teorik eğitimine düzenli şekilde devam etmek ve imtihanlarına girmek
- İşyerine ait olup, kendisine emanet edilen ticari ve mesleki sır ve özelliklere saygı göstermek ve bu konuları başkalarına aktarmamak
- İşyerine ait makine, araç ve gereçleri korumak

36) İŞLETME YETKİLİLERİNİN ÇIRAKLARA KARŞI YÜKÜMLÜLÜKLERİ NELERDİR ?

Çıraklık sözleşmesinin 11. maddesine göre:

- Çırağın kalfalık imtihanında başarılı olmasını sağlayacak şekilde pratik eğitim programlarına yetiştirmek
- Çırağı mesleği ile ilgili işlerde çalıştırmak
- Çırağı teorik eğitim için haftada 8-10 saat okula göndermek ve bu süre için ücretini ödemek
- Çırağın pratik eğitiminden sorumlu usta öğreticiyi görevlendirmek
- Çıraklık süresini tamamlayan çırakların kalfalık imtihanına girmesini sağlamak
- Çırağa yılda 1 ay ücretli izin vermek
- Çırağa asgari ücretin % 30'undan az olmamak üzere ücret ödemek

37) ÇIRAĞIN SÖZLEŞMESİ İŞYERİ YETKİLİLERİNCE HANGİ DURUMLARDA FESHEDİLİR ?

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan ve taraflarca imzalanan çıraklık sözleşmesinin işveren tarafından feshedilmesi 17. ve 20. maddelerinde belirtilmiştir. Bu duruma göre; sözleşmenin işverence feshi bildirimli ve bildirimli fesih olmak üzere 2'ye ayrılmaktadır.

ÖNCEDEN BİLDİRMEK SURETİYLE FESİH :

- Çırağın bir öğretim yılında toplam 20 saat (yaklaşık 2.5) gün teorik eğitime mazeretsiz devam etmemesi.
- Çırağın bir yılda 3 gün kesintisiz veya 5 gün aralıklı mazeretsiz olarak devam etmemesi
- Çırağın kendi hatası sonucu yaptığı zararın aldığı ücretin 3 katından fazla olması durumunda çırağın sözleşmesi önceden bildirmek ve sözleşmede belirtilen süre kendisine verildikten sonra feshedilebilir. Bildirimli fesihlerde, bildirim yapıldığı tarihten itibaren 3 gün içinde Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'ne yazılı bilgi vermek mecburiyeti vardır.
- Çıkış bildirgesi merkezden alınan matbu evrak doldurularak merkeze bildirilir.

İŞVEREN VEYA İŞVEREN VEKİLİ, AŞAĞIDA YAZILI HALLERDE SÖZLEŞMEYİ ÇIRAĞA VEYA VELİSİNE HERHANGİ BİR BİLDİRİMDE BULUNMADAN FESHEDEBİLİR

- Çırağın ; işyeri sahibi, temsilcisi usta öğreticisi veya bunların aile üyelerinden birinin şeref ve haysiyetine dokunacak sözler sarf etmesi veya davranışlarda bulunması, bunlar hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve israflarda bulunması
- Çırağın 1 yılda 10 gün aralıklı veya 5 gün aralıksız ve mazeretsiz olarak işyerine gelmemesi
- Çırağın 2 aydan fazla devamsızlığına sebep olan veya işyerinde çalışanların sağlığını tehdit eden bu hastalığa tutulması
- İşyeri yönetmenliğine, veya işyeri sahibi veya temsilcisinin koyduğu iş düzenini bozucu harekette bulunmakta ısrar etmesi

Yukarıdaki maddelere göre alınacak fesih kararının sebepleriyle birlikte çırağın velisine, reşit ise kendisine ve Mesleki Eğitim Merkezine 3 iş günü içinde bildirilmesi gerekmektedir.

38) MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ SÖZLEŞMEYİ HANGİ DURUMLARDA FESHEDEBİLİR ?

Çırağın bir öğretim yılındaki teorik eğitim devamsızlığının:

- 1- Mazeretsiz olarak, bir haftada gördüğü teorik ders saatleri sayısının üç katından daha fazla olması
- 2- Mazeretli ve mazeretsiz devamsızlıklarının toplamının bir haftada gördüğü teorik ders saatleri sayısının 4 katından fazla olması
- 3- Yönetmenlikte belirlenen zorunlu sebeplerle birlikte bir haftada gördüğü teorik ders saatleri sayısının 6 katından fazla olması
- 4- Çırağın 1 yılda işyerine aralıklı 15 iş günü, aralıksız 5 iş günü mazeretsiz olarak devam etmediğinin anlaşılması
- 5- Çırağın işlediği disiplin suçu sebebiyle aldığı ceza sonucu ilgili Çıraklık Eğitim Merkezinde teorik eğitimini devam ettirmesine imkan kalmaması

39) ÇIRAĞIN, ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİNİN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜNCE FESHEDİLMESİ NE GİBİ SONUÇLAR DOĞURUR ?

Çırağın sözleşmesinin Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğünce feshedilmesi halinde,

- a) Çırağın okula devam etmesi imkanı ortadan kalkar. Bunun sonucu çırak kalfalık ve ustalık imtihanlarına katılamaz.
- b) Sosyal Sigortalar Kurumu primlerinin ödenmesi durdurulur.
- c) 507 sayılı kanuna tabi olmayan işletmeler çırağı işçi statüsüne geçirmek ve tüm Sosyal Sigortalar Kurumu primleri ile vergilerini ödemek veya çırağı işten çıkarmak zorunda kalırlar.
- d) 507 sayılı kanun tabi işletmeler, 18 yaşından küçükleri sözleşme yapmadan çalıştıramayacaklarından işten çıkarmak mecburiyetinde kalır.

40) ÇIRAĞIN İŞYERİNE DEVAM VE DEVAMSIZLIĞI ÇIRAKLIK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜNCE NASIL İZLENECEKTİR ?

Kanun kapsamına giren meslek dallarında sözleşme yapan çırakların devam ve devamsızlıklarını izlemek üzere ekte gösterilen "ÇIRAK ÖĞRENCİ PRATİK EĞİTİM AYLIK DEVAM ÇİZELGESİ" her ay işyerince onaylanacak Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğüne gönderilecek ve çırağın devam ve devamsızlık defterine işlenecektir.

41) İŞ YERİNDEN AYRILAN VE İŞ YERİNE DEVAM ETMEYEN ÇIRAĞIN EN GEÇ BEŞ GÜN İÇERİSİNDE İŞ VEREN TARAFINDAN MERKEZE BİLDİRİLMEMESİ HALİNDE NE OLUR ?

Bu durum yapılan kontroller sonucu ortaya çıkarsa S.S.K. primleri çırak lehine haksız yere ödendiğinden ve devlet zarara uğratıldığından çırak adına ödenen S.S.K. primleri faizi ile birlikte iş verenden tahsil edilir.

42) ÇIRAĞIN PRATİK EĞİTİMİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME KİMLER TARAFINDAN VE NASIL YAPILACAKTIR ?

Çırağın pratik eğitim sorumluluğu işyerindeki usta öğreticiye verildiğinden kalfalık imtihanlarının dışında yapılan yıl içinde pratik değerlendirme formları usta öğretici tarafından doldurularak imzalanacaktır.

43) ÇIRAKLIK SÖZLEŞMEYİ HANGİ DURUMLARDA FESHEDEBİLİRLER ?

Çırağın velisi veya vasisi, reşit ise kendisi aşağıdaki yazılı hallerde sözleşmeyi bozabilirler :

- a) Çırağın zorunlu sebeplerle, ailesi ile birlikte veya yalnız olarak ikametgahının uzak bir yere taşınması sonucunda, işine devamının fiilen mümkün olmaması veya devamının kendisine ağır külfet yüklemesi
- b) İşyerinin uzak bir yere nakli dolayısıyla çırağın işine devam etmesine fiilen imkan kalmaması veya devamının ona ağır külfet yüklemesi
- c) İşyerindeki makine araç ve gereçlerin, çırağın mesleğini öğrenmesini imkansız kılacak derecede azalması
- d) Çırağın uzun bir süre mesleğini öğrenmesi ile ilgili olmayan işlerde çalıştırılması
- e) Çırağın, hastalık ve diğer sebeplerle, sanatını öğrenmesini engelleyen bir halin meydana gelmesi
- f) Çırağın yaptığı işin veya işyerindeki durumun, onun sağlığını veya ahlaki bakımından sakıncalı olduğunun sonradan anlaşılması
- g) Çırağın usta öğreticisinin işten ayrılması, veya iki ay süren hastalığı veya yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymesi halinde; çırağın usta öğreticisinin eğitim sorumluluğunun başka bir usta öğreticiye verilmemesi
- h) İşveren veya usta öğreticinin çırağa karşı olan görev ve sorumluluklarını yerine getirmemesi, ona kötü davranması
- i) İşyeri sahibi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise dağılması, iflası veya herhangi bir sebeple işyerinin iki aydan fazla süre ile faaliyetini tatil etmesi

44) ÇIRAKLIK EĞİTİMİNDE NOT VERME DÜZENİ NEDİR ?

Çıraklık eğitiminde değerlendirmeler onlu not sistemine göre yapılır. Kesirli not verilmez. Notların ortalaması alınırken yarım ve yarımdan büyük olan kesirler tama yükseltilir. Yarımdan küçük olan kesirler dikkate alınmaz. Notlar aşağıdaki şekilde derecelendirilir.

- 10-9 not üstün başarılı
- 8-7 not başarılı
- 6-5 not geçer
- 4-0 not başarısız

45) KİMLER ÇIRAK OLABİLİR ?

Çırak olabilmek için aranan şartlar şunlardır ;

- a) En az ilköğretim okul mezunu olmak
- b) 14 yaşını doldurmuş 19 yaşından gün almamış olmalı
- c) Bünyesi ve sağlık durumu gireceği mesleğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olduğunu doktor raporu ile belirtmek

46) ADAY ÇIRAKLIKTAN ÇIRAKLIĞA NASIL GEÇİLİR ?

İlköğretim okulunu bitirmiş olup 14 yaşından küçük olanlar, 14 yaşına kadar aday çıraklık sözleşmesi imzalayabilirler.

Bu gibi durumlarda kendilerinde aranan şartlar şunlardır ;

- a) İlköğretim okulu bitirmiş olmalı
 - b) Bünyesi ve sağlık durumu gireceği mesleğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olduğunu doktor raporu ile belgelemek
- Sözleşme imzalayan aday çıraklar 14 yaşına girince aday çırak sözleşmelerini çıraklık sözleşmeleri ile değiştirmekle yükümlüdürler.

47) ÇIRAĞIN ÇALIŞMA SAATLERİ NEDİR, ÇIRAK FAZLA MESAI YAPABİLİR Mİ ?

3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun 12. maddesine göre çırağın pratik eğitimi usta öğreticinin gözetiminde yapılır. Pratik eğitiminde 1475 sayılı İş Kanununun 69. maddesi göz önünde bulundurulur denmektedir. 1475 sayılı İş Kanununun 69. maddesi ise "Sanayi'ye ait işlerde 18 yaşını doldurmamış erkek çocuklarla her yaşta kadınların gece çalıştırılmaları esas itibarıyla yasaktır." denilmekte yine aynı kanunun 65. maddesi ise: "İş hayatında gece en geç 20:00'de başlayarak en erken sabah 6:00'ya kadar geçen ve her halde 11 saat süren gün dönemidir." Cümlesi ile gecenin tanımını yapmaktadır. Bu duruma göre çırağın ; sabah 6:00'dan ve gece saat 20:00'dan sonra mesaiye bırakılmasına izin verilmemektedir.

48) ÇIRAKLARIN ASKERLİK TECİL İŞLEMLERİ NASIL YAPILIR ?

Askerlik çağına gelerek eğitime devam eden çırağın her yıl en geç Nisan ayının ilk haftası içinde Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nce başvurması halinde, askerlik tecil işlemleri Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüklerince yapılır.

49) ÇIRAKLARIN YAKINLARI S.S.K.'NİN SAĞLIK HİZMETLERİNDEN YARARLANABİLİR Mİ ?

Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü'nün 9 Şubat 1987 tarihli Sigorta İşlemleri Primler Dairesi Başkanlığı 031/105 102 sayılı genelgesi gereği çırakların yakınları sağlık hizmetlerinden yararlanamamaktadırlar.

50) ÇIRAKLARIN İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI KORUNMASINDA İŞYERİ YETKİLİLERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ NEDİR ?

3308 sayılı kanunun 25. maddesine göre; "Aday çırak, çırak ve öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur."

51) ÇIRAK İŞ YERİNDE ÇALIŞIRKEN İŞ KAZASI GEÇİRİRSE İŞ VEREN NE YAPMALIDIR ?

Kazaya uğrayan çırağın uğradığı iş kazasının önemine göre en yakın S.S.K. kuruluşuna götürene kadar hayati tehlikeyi atlatabilmesi için ilk müdahale iş yerinde yapılır.

Daha sonra çırak bir sağlık kuruluşuna götürülür. Örnekte görülen kaza raporu üç nüsha doldurularak bir nüshası S.S.K.'ya, bir nüshası Mesleki Eğitim Merkezine, bir nüshası da iş veren tarafından yetkililere gösterilmek amacıyla çırağın iş yerindeki dosyasında saklanır.

52) İŞ KAZASI GEÇİREN ÇIRAĞIN GEREKLİ TEDAVİSİNİ YAPTIRMAYAN VE KAZA RAPORU TUTMAYAN VE DURUMU MERKEZE BİLDİRMEYEN İŞ YERİ NE GİBİ ZARARA UĞRAR ?

Bu durum kişinin beyanı veya yapılan kontroller sonunda ortaya çıkarsa soruşturma başlatılır ve sonuçta çırağın ve S.S.K.'nın uğradığı zararlar iş verenden faizi ile birlikte tahsil edilir.

53) İŞLETMELER BÜNYESİNDE AÇILAN ÇIRAK OKULLARININ EĞİTİM GİDERLERİNİ KİM KARŞILAR

3308 sayılı kanununun 36. maddesine göre işletmeler bünyesinde açılan çırak okullarının teorik ve pratik eğitim giderleri kendilerince karşılanır.

54) ÇIRAKLARIN EĞİTİM İÇİN GEREKLİ MALZEMELERİ KİMLER TARAFINDAN TEMİN EDİLİR ?

Çıraklık sözleşmesinin 23. maddesindeki özel hükümler bölümüne, çırağın her eğitim gideri işletmemiz tarafından karşılanacaktır. denilmedikçe, kitap, kalem, kırtasiye gibi malzemeler çırağın velisi tarafından alınır.

55) ÇIRAKLARIN İŞYERİNDE DENETİMLERİ HANGİ KURUMLAR TARAFINDAN YAPILACAK VE NELER KONTROL EDİLECEKTİR ?

1 Nisan 1987 tarih ve 19418 sayılı resmi gazetede yayınlanan "Çıraklık ve işletmelerde yapılan Meslek eğitiminin Denetimi hakkında yönetmenliğe göre;"

Çırak çalıştıran işletmelerde denetim 3 ayrı kanun tarafından yapılacaktır

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri
- Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta müfettişleri
- Mesleki Eğitim İnceleme ve Denetleme ihtiras komisyonu
- Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı müfettişleri

56) KOORDİNATÖR ÖĞRETMENİN GÖREVLERİ NELERDİR ?

Koordinatör öğretmen okul müdürlüğünce Mesleki Eğitim Merkezinde görev yapan öğretmenin işyerlerini denetlemesi amacıyla görevlendirilen kişidir. Koordinatör öğretmen işyeri ile okul arasındaki bağlantıyı doğrudan sağlayan kişidir. Kendisine verilen işyerlerini denetleyerek denetleme raporunu okul idaresine teslim eder.

Koordinatör öğretmen işyeri denetleme raporunda şu hususlara yer verir.

- 1- İşletmenin Adı
- 2- İşletmenin Adresi
- 3- İşverenin Adı Soyadı
- 4- Denetleme esnasında muhatap olunan işyeri yetkilisinin Adı Soyadı
- 5- İşletmede eğitim gören Aday Çırak ve Çırak sayısı
- 6- İşletmede eğitim gören toplam Sigortalı sayısı
- 7- İşletmede bulunan toplam Usta Öğretici sayısı
- 8- İşletmede bulunan toplam Usta sayısı
- 9- İşletmede bulunan toplam Kalfa sayısı
- 10- İşletmedeki makine ve Teçhizat durumu
- 11- Çıraklık sözleşmesi yapılması zorunlu bulunan meslek dallarında çıraklık sözleşmesinin yapılıp yapılmadığı ve sözleşme hükümlerine uyulup uyulmadığı
- 12- İşyerinde çalışan Aday Çırak ve Çırakların ücretlerinin ödenip ödenmediğini
- 13- Aday Çırak ve Çırak Öğrencilere kanunda belirtilen ücretli izinlerinin verilip verilmediği
- 14- İşyerinde alınması gereken İşçi Sağlığı ve İş güvenliği önlemlerinin alınıp alınmadığı
- 15- Yıllık Müfredat programında belirtilen iş ve işlemlerin % 80'inden fazlasının yapılıp yapılmadığı
- 16- İşletmede çalışan Aday Çırak veya Çıraklara İşyeri sahibi veya işletme yetkililerince fiziki ve manevi baskılara maruz bırakılıp bırakılmadığına
- 17- Aday Çırak ve Çırakların İşyerine devam edip etmediğine
- 18- Eğitime alınan korumaya muhtaç Aday Çırak veya Çırakları tespit etmek
- 19- Usulüne göre Çırak almayan işyerlerini tespit edip okula bildirmek
- 20- Çırak öğrencilerin kanunlarda belirlenmiş sosyal haklarını vermeyen iş yerlerini belirleyip okula bildirmek.

57) İŞYERİMDEKİ ÜRETİMİN ÖZELLİĞİ NEDENİ İLE PRATİK EĞİTİM PROGRAMINI TAM UYGULAMAM MÜMKÜN OLMAMAKTADIR. BU DURUMDA ÇIRAK ÇALIŞTIRABİLİRMİYİM ?

Üretimin özelliği nedeniyle pratik eğitimin tamamını işyerinde yaptırmayan işletmeler, çıraklarının eksik kalan eğitimlerini Çıraklık Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nce uygun görülen yerlerde tamamlamak kaydıyla çırak çalıştırabilirler.

58) ÇIRAĞA YAPILACAK ZAMMIN SÜRESİ VE MİNİMUM(EN AZ) MİKTARI NE OLMALIDIR ?

Çırağın yıl sonu başarısının en az "BAŞARILI" olması halinde, alacağı ücrete bir sonraki teorik eğitim yılı sonuna kadar en az asgari ücrettir.

59) YILLIK İZİN DIŞINDA ÇIRAĞA, ÜCRETSİZ İZİN VERİLEBİLİR Mİ ?

İşletmeler 1 ay çırağa okulun tatil olduğu dönemlerde 1 ay ücretli izin vermekle yükümlüdür. Aday Çıracık ve Çıracıklara teorik eğitimi aksatmamak suretiyle bir yıl içinde hastalık raporuna dayalı ve yıllık izin dışında 30 gün ücretsiz izin verilebilir.

60) DENEME DÖNEMİ NEDİR, KAÇ AY SÜRMEKTEDİR ?

İşyeri ile çıracık arasında yapılan sözleşmenin ilk 2 ayı deneme dönemi olarak kabul edilir. Bu dönem için de işletme veya çıracık sözleşmeyi tek taraflı ve bildirimsiz fesih edebilir. Aday çıracıklıktan, çıracıklığa geçenler deneme dönemini geçirmiş sayılırlar. Deneme dönemi içinde sözleşmenin taraflardan birinin feshedilmesi halinde durum 6 gün içinde Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü'ne bildirilir.

61) ÇIRAKLIK EĞİTİMİNE DEVAM EDEREK SINIFTA KALAN ÖĞRENCİLERİN SÖZLEŞME SÜRESİ UZAR MI

Çıracık Eğitim sisteminde sınıfta kalma olmadığından çıracık süresini dolduran her çıracık, kalfalık imtihanına girmek zorundadır.

62) İŞ VEREN SÖZLEŞMESİ YAPILMIŞ ÇIRAĞI OKULA GÖNDERMEYİP ÇIRAĞIN DEVAMSIZLIKTAN KALMASINA SEBEP OLURSA NE OLUR?

Sözleşmeli Çırağı İş veren okula göndermek zorundadır. İş veren tarafından okula gönderilmeyerek devamsızlıktan kaldığını yazılı beyan eden çırağın iş vereni mahkemeye verilerek çırağın uğradığı maddi ve manevi zararı , çıracık için ödenen sigorta primleri yasal faizi ile birlikte iş verenden tahsil edilir.

Tutumunda ısrar eden iş yerine çıracık çalıştırma hakkı tanınmaz.

63) YANIMDA ÇALIŞAN ÇIRAK BENDEN İZİNSİZ AYRILIRSA NE YAPMALIYIM?

1. Durum en geç üç iş günü içerisinde sözleşmenin imzalandığı Mesleki Eğitim Merkezi müdürlüğüne bildirilir.

Merkezden alınacak olan matbu çıracık sözleşmesi formu doldurularak çırağın sizin üzerindeki yasal sorumluluğunuz ortadan kalkar.

2. Bu durumda ayrılan çırağın bir başkasının yanında çalışabilmesi için eski iş vereninin muvafakati gereklidir. Eğer iş veren muvafakat vermez ise çırağın o iş yerinden ayrılarak başka bir iş yerine girmesi mümkün değildir. Bu durumdaki çırağı çalıştıran ikinci iş yeri sahibi suç işlemiş sayılır. Zaten Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü' de bu durumdaki bir sözleşmeyi kabul etmez.

3. Merkez müdürlüğü devreye girerek taraflar arasında uzlaşma sağlanmasına çalışır. Çıracık eski iş yerine dönmekte eski iş yeri' de muvafakat vermemekte ısrar ederse merkez müdürlüğünce görevlendirilen komisyon tarafların haklıklarını araştırır.

İş yeri çırağa karşı yasal sorumluluklarını yerine getirmiş ve çıracık haksız ise çırağın eski iş yerine dönmesi sağlanır. Aksi taktirde kaydı silinerek çırağın başka bir iş yerinde çalışmasına izin verilmez. Eğer çıracık iş yerinden ayrılmakla haklı ise çırağın yeni bir iş yerinde çalışmasına izin verilir.

64) USTALIK BELGESİ OLMADAN İŞ YERİ AÇABİLİRİMİ?

3308 Sayılı Çıracık ve Mesleki Eğitim Kanununun 30. Maddesi gereği bir kişi ustalık belgesi olmadan iş yeri açamaz.

Açanlar ve iş yerinin açılmasına izin verenler hakkında o yerin Mülki Amirince haklarında yasal işlem yapılır denilmektedir